

KEDVES BARÁTOM!

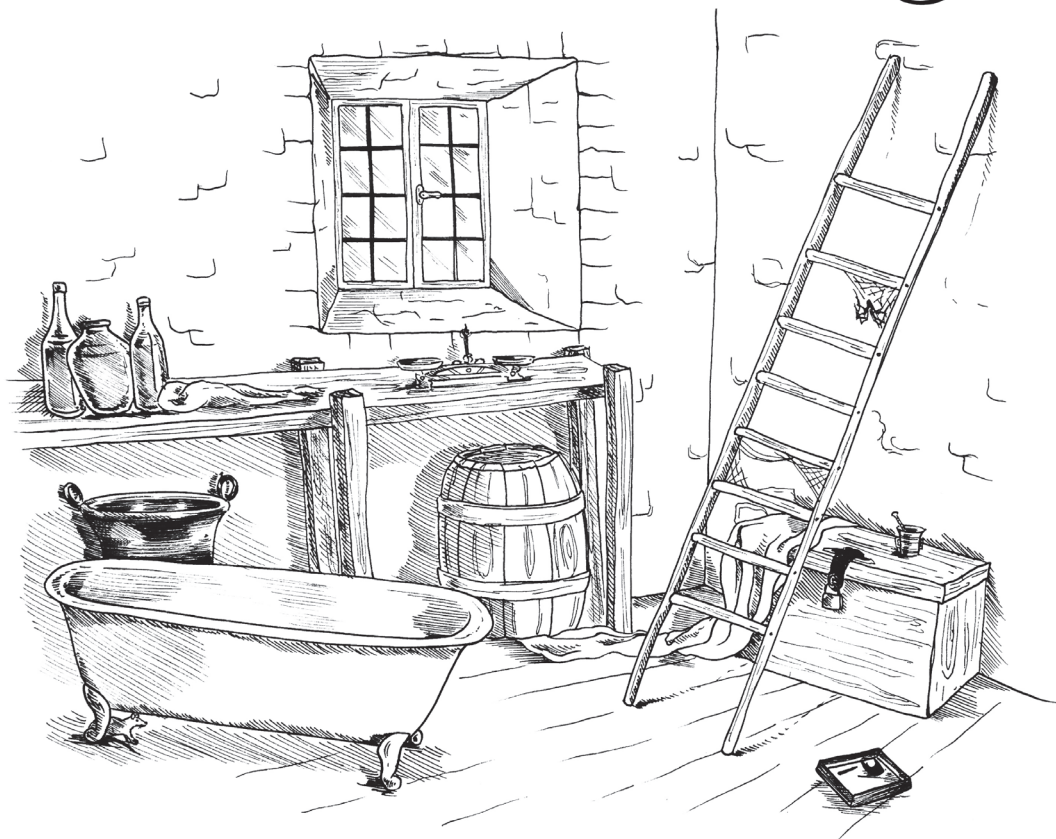

Kérlek bocsáss meg, hogy így mindjárt tegezek, csak hát tudod, ha az ember fia már majd 120 éves akkor úgy érzi, már megélt annyi mindent, hogy megengedhesse magának ezt a közvetlen megszólítást. De aztán egy percre se gondold, hogy ez tiszteletlenség lenne a részemről, kérlek Te is fordulj hozzám hasonló fesztelenséggel, így talán kicsit könnyebben szót értünk majd egymással. Na meg azt hiszem az is segíthet, ha egy olyan korról mesélek Neked, amikor még én is éppen csak a bajszom serkenésével kezdtem volna foglalkozni, ha nem történnek a világban ennél sokkal fontosabb dolgok ez idő tájt. 1914-ben ugyanis megkezdődött a Nagy Háború, vagy ahogyan ma nevezzük: az első világháború. Ez aztán fenekestül felforgatta a családunk életét!

Az Osztrák-Magyar Monarchia csapatai több helyszínen is előretörték, a szerb és az orosz front a háború előrehaladtával az olasz és a román hadszíntérrel bővült, és ahogyan azt gondolhatod is, ez egyre több és több ember behívását igényelte. Édesapám már a háború első évében csatlakozott a sereghöz, bátyám 1916-ban kezdte meg szolgálatát és én már ekkor sejtettem, hogy lassan rám is rám kerül a sor. Képzelheted, hogy édesanyánk milyen szomorú volt! Édesapám és bátyám mindig gondot viselt rá, hogy ha csak lehet, beszámoljanak levélben a fronton eltöltött idejükről, így nekem már elég világos volt, hogy nem vár rám túl sok öröm, ha megérkezik a behívó parancsom. Hát aztán amikor elkerültem az olasz frontra, minden elképzelésemet felülmúló események történtek velem! Na de ne szaladjunk ennyire előre, először is azt szeretném elmesélni, hogy milyen volt akkor, amikor még a hátországból próbáltuk segíteni katonáink életét, várva hogy mi is a hazánk szolgálatába állhassunk...

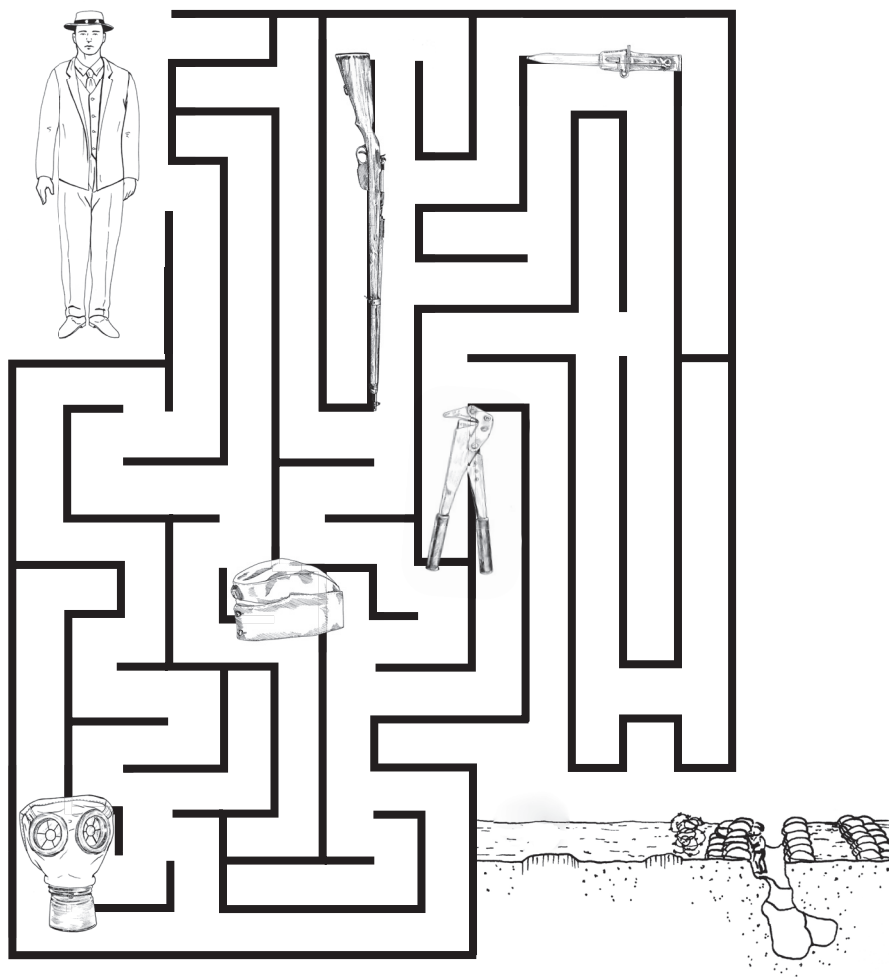
A háború nem csak azoknak sorsdöntő akik harcolni indulnak, hanem azoknak is akik otthon maradnak! Képzeld csak el, hogy mennyit aggódtunk katonának állt családtagjainkért, akikről sokszor még csak azt sem tudtuk, hogy vajon élnek-e még. És persze az aggodás még nem is minden. Mivel a háborúhoz nem csak fegyverek kellene, hanem az ezeket működtető emberek is, ezért az ő ellátásukat a mi nélkülözéseinkből biztosították a hadsereg szervezésére és vezetésére kijelölt szervek. - Persze azért saját magunktól is igyekeztünk minél több élelmet juttatni szeretteinknek, hátha ezzel is egy kicsit elviselhetőbbé tehetjük mindennapjaikat! – A szervezett utánpótlás biztosításához a hadsereg vezetésének olyan anyagokra volt elsősorban szüksége, amiket nyersanyagként tud hasznosítani, különösen fémekre.

KÉRLEK KARIKÁZD BE A PINCÉNKBEN, MI AZ,
AMIT ODA LEHETNE ADNI A HADSEREG SZÁMÁRA?!

Most, hogy így kiválogattunk minden hasznosíthatót a pincéből, gondoltam egy kicsit behozom a lemaradásomat az ács műhelyben. Minden igyekezetem ellenére sajnos a munkát így sem győztem, és mikor már teljesen eluralkodott rajtam a kétségbeesés a behívóm megérkezett! Mihamarabb igyekeztem elindulni bajtársaim megsegítésére. A hátszágból az út a lövészárkokig nagyon hosszú! Ráadásul még a felszerelésem különböző darabjaiért is külön utakra kell tévedjek!

**KÉRLEK SEGÍTS, HOGY IDŐBEN ELJUSSAK
AZ ALAKULATOMIG!**

Azt nagyon hamar megtanultam, hogy az egyik legfontosabb megkülönböztető jegy egy katonán a rohamsisakja, amelynek a körvonalait már messziről fel kellett ismerni ahhoz, hogy ne hogy véletlenül a mi oldalunkon harcolókat támadjuk meg... A csatatéren tényleg mindig nagyon résen kell lenni! Minden kicsi hiba végzetes lehet!

PÁROSÍTSD A SISAKOT A VISELŐJÉVEL!

ANGOL

FRANCIA

NÉMET

Guten Tag!

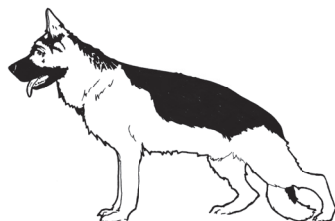
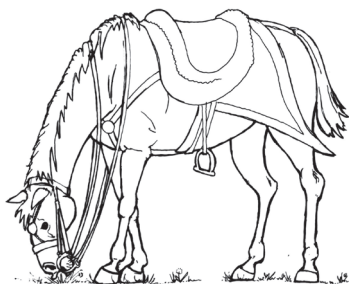
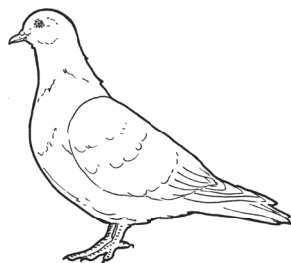
Good morning!

Bonjour!

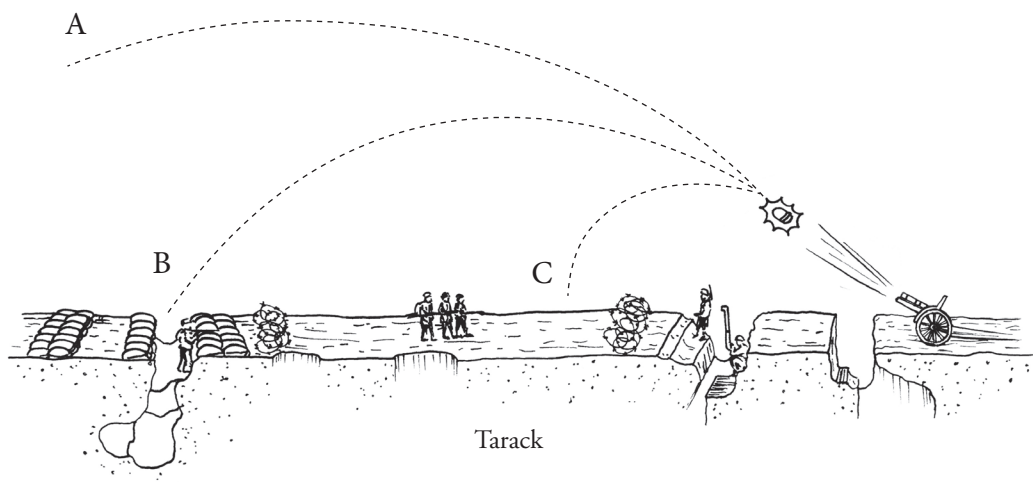
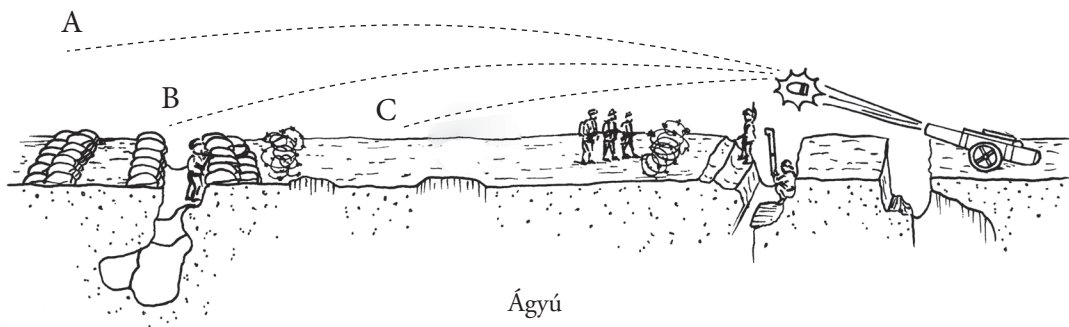
A háború bizony a lehető legtöbb élőlényt igénybe vette. Képzeld el, még az állatok is velünk harcoltak, ugyanis sok olyan feladat volt, amit ők sokkal jobban végre tudtak hajtani nálunk.

**JELÖLD MEG, KIK SEGÍTHETTEK NEKÜNK
A FRONTON?**

A sok csata közben megfigyeltem, hogyan alakul át a tüzérség annak érdekében, hogy hatékonyabb támadásokat hajthasson végre. Korábban elsősorban ágyúkat használtak, de aztán be kellett látniuk, hogy ennél bizony sokkal nagyobb hasznukra válna, ha egy kicsit más irányból záporoznának a golyók! Így alakult ki az igény az egyre több mozsárra és tarackra. Na de mégis miért?

VÁLASZD KI A KILŐTT LÖVEDÉK ÚTJÁT
AZ ELLENSÉG FELÉ, ÉS ÁLLAPÍTSD MEG, HOGY
A TARACKOK MIÉRT LEHETNEK HATÉKONYABBAK!

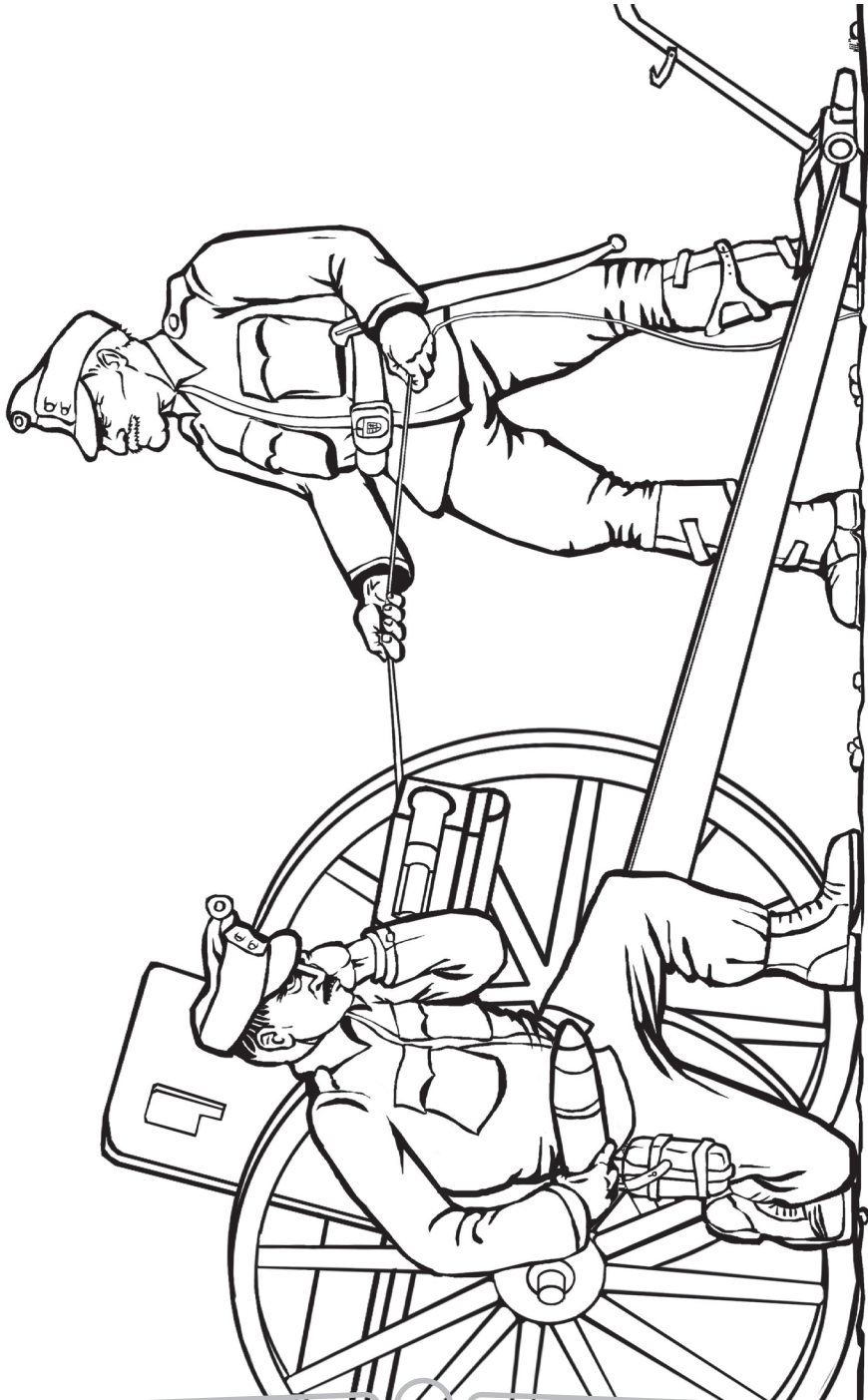

SZÍNEZD KI A KÖVETKEZŐ KÉPEKET!

Hosszú idő telt már el azóta, hogy elindultam. Egyre jobban hiányzik a családom, akikkel kevés módomban tartani a kapcsolatot. Beszámolóim csak egy-egy rövidke levél formájában juthatnak el hozzátok. De amikor válaszlevél érkezik akkor jó eséllyel meg tudom rólok, hogy hogy vannak. Sajnos a postára adott levél útja eléggé kalandos, így sokszor a levél igen rossz állapotban érkezik meg.

**KÉRLEK SEGÍTS NEKEM A KISZAKADT SZAVAKAT
A HELYÜKRE ILLESZTENI, HOGY VÉGRE VALAMI KIS
HÍRHEZ JUTHASSAK A CSALÁDOMRÓL!**

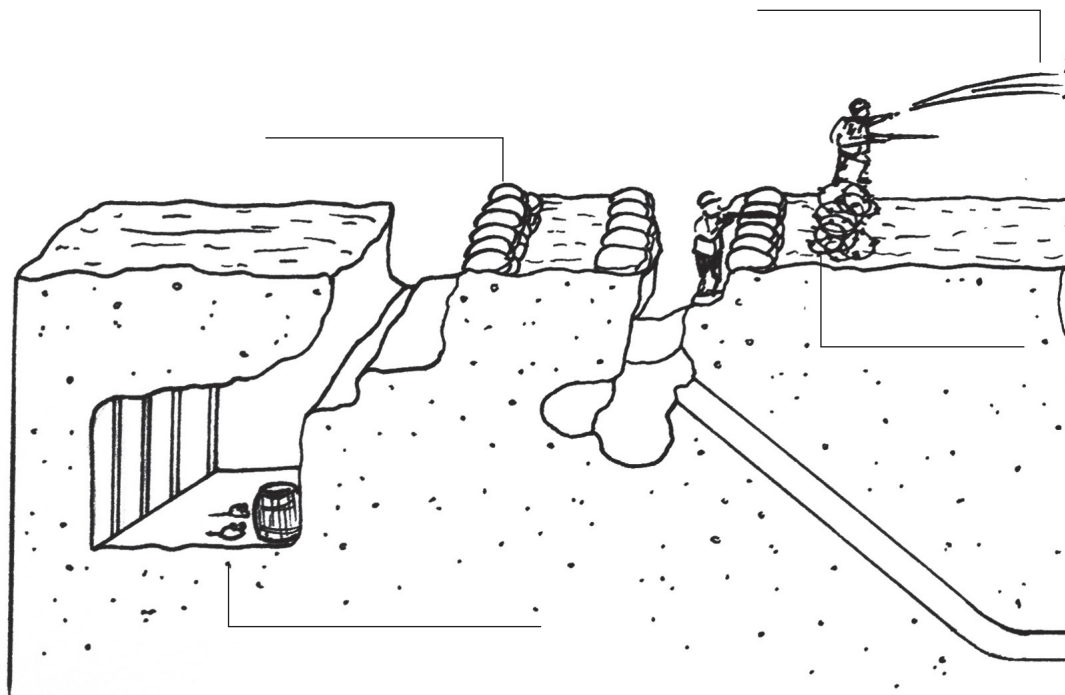
Drága Fiam!

Hála Istennek megkaptam a legutóbbi leveledet is! Nagyon örültem neki, amikor megláttam, rögvest neki is láttam elolvasni. Sajnos itt a faluban sem túl jó a helyzet! Képzeld mindenhol bevezették a [redacted] és így sok mindent már [redacted] sem lehet megvenni, hanem csak annyi jut belőle, amennyit előre meghatároztak. Ez mindössze 25 dkg [redacted] és 11 dkg hús, tehát majdcsak hogy a fele, mint amit ti kaptok, de hát az is igaz, hogy nekünk nem kell minden nap az ellenséggel szembenézni. Nehogy azt hidd kedves fiam, hogy panaszkodnék, de gondolom neked is jól esik tudni, hogy mi van itthon! Itt szerencsére nem gond az [redacted] ellátás, mint nálatok a hegyekben. Elborzadok, ha belegondolok, hogy a fiam nem csak háborúzik, de még eközben szomjazik is! Küldtem egy csomagot! Ebbe csak pár [redacted] tudtam most tenni, sajnos itthon is kifogyott már minden [redacted], meg aztán apádnak és a bátyádnak is igyekszem mindig küldeni valamit. Remélem ennyirenek is hasznát veszed valahogyan! Vigyázz az egészségedre János, amennyire csak tudsz! Tarts ki, és gyere haza mihamarább, én minden nap várlak! Sokszor csókol, szerető Édesanyád

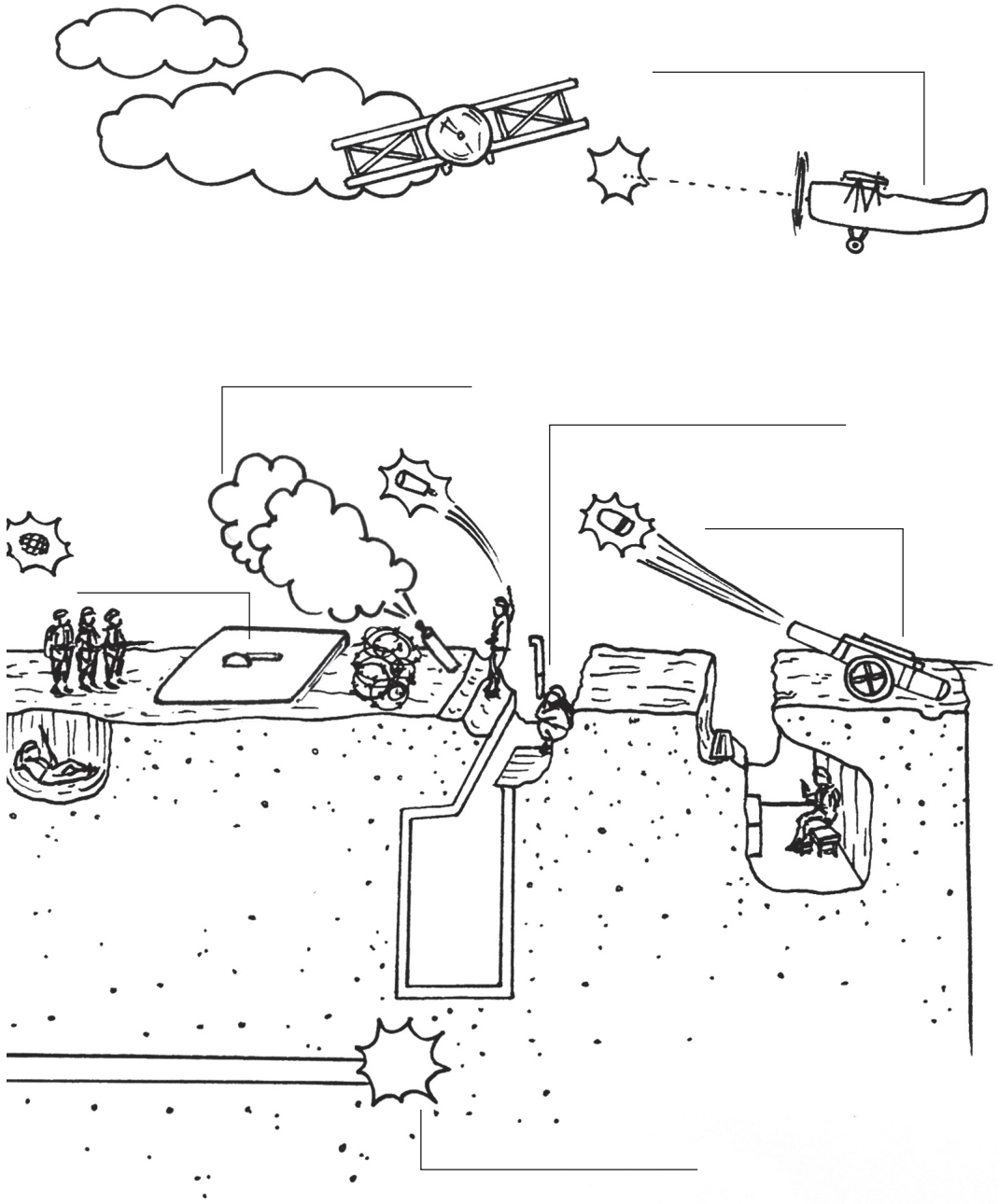
tartalék, liszt, konzervet, jegyrendszert, pénzért, ivóvíz

Szó esett már több féle újításról is, ami a háború során megjelent. De ezeken kívül nagyon fontosak voltak még az állásháború apropóján kialakult új fegyverek. Ha rápillantasz az alábbi képre, akkor számosat felismerhetsz közülük.

MEG TUDOD NEVEZNI ŐKET?

kézigránát, akna, patkány, szögesdrót, periszkóp, harckocsi,
harci gáz, repülő, tüzérség, homokzsák

Régi jó cimborám volt Richárd, akit még ács segéd koromból ismertem. Tudtam jól, hogy ő is megjárta a háborút, így mivel hazaérkezésem után sokáig nem láttam, arra gondoltam biztosan áldozatul esett szegény. Aztán egy szép napon hazatért, és akkor derült ki, hogy hadifogságba került. Nagyon sokat mesélt nekem azokról a viszontagságos évekről. Gondolhatod, hogy mennyi minden történhetett vele 1922-ig, amikor végre visszatért szülőfalunkba. Mindig, mikor mesélni kezdett megmutatta nekem sokat szolgált, hü takaróját, amire az évek során felhímezte azt az útvonalat, amit megjárt. A meséit így szépen, rendben az útvonalat követve tudta előadni, és én nagyon szerettem ezeket hallgatni, bármily szomorúak is voltak néha.

HOGYHA ÖSSZEKÖTÖD A PONTOKAT,
AKKOR TE IS MEGLÁTHATOD, HOGY MILYEN
VÁROSOKON ÉS TÁJAKON JÁRT RICHÁRD!

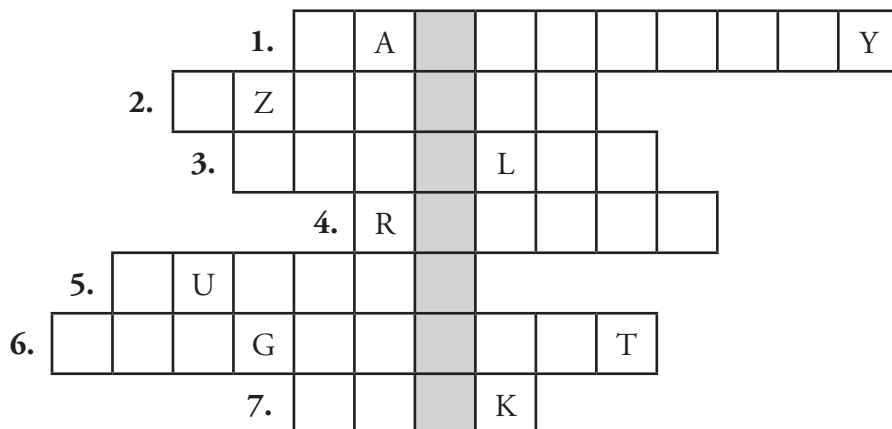

Útvonal:

Kölesd – Székesfehérvár – Trient – Innsbruck – Hall – Wien – Krakau – Przemysl – Kiew – Vorones – Pensa – Szamara – Orenburg – Kazalinszk – Perowszk – Taskent – Cserjanev – Szamarkand – Cserjanev – Hodzscent – Cserjanev – Taskent – Perowszk – Kazalinszk – Orenburg – Szamara – Moszkva – Riga – Berlin – Wien – Csót – Budapest – Kölesd

A háborúban az ember nem csak folytonos csatározással, és menetelessel tölti ám a mindennapjait. Képzeld el, hogy előfordult olyan is, amikor több napon vagy akár több héten keresztül is csak várakozással töltöttük a sivár lövészárokból az időt. Ilyenkor bizony rettenetesen unatkoztunk. Azért, hogy kicsit elűssem az időt, én keresztrejtvényeket készítettem a többieknek, így nem csak magamat foglaltam el, hanem még a bajtársaimnak is jutott egy kis kikapcsolódás a feszült várakozásból, amikor megfejtették ezeket. Amit itt látsz, az volt az egyik kedvencem.

**ŐK IS NAGYON SZERETTÉK!
TE MEG TUDSZ BIRKÓZNI VELE?**

1. elfogott ellenséges katona
2. puska végére tűzhető késszerű eszköz
3. lovaskatona vágófegyvere
4. felrobbanó gránát darabja
5. magyar lovaskatona
6. fém akadály az ellenség rohamának feltartására
7. védelem céljából ásott bűvöhely

Amikor vége lett a harcoknak nagy káosz alakult ki a közlekedést illetően. Hirtelen mindenki szeretett volna minél gyorsabban hazajutni. Nem csak a tömeg, hanem a bizonytalan útvonalak is nehezítették a hazajutni vágyó katonák helyzetét. Én is alig tudom eldönteni, hogy hanyas számú vonatra kell felszállnom, hogy eljussak Budapestre.

**JÓ LENNE, HA INKÁBB EGYÜTT VÁLASZTANÁNK KI,
NÉGY SZEM TÖBBET LÁT, MINT KETTŐ!**

